

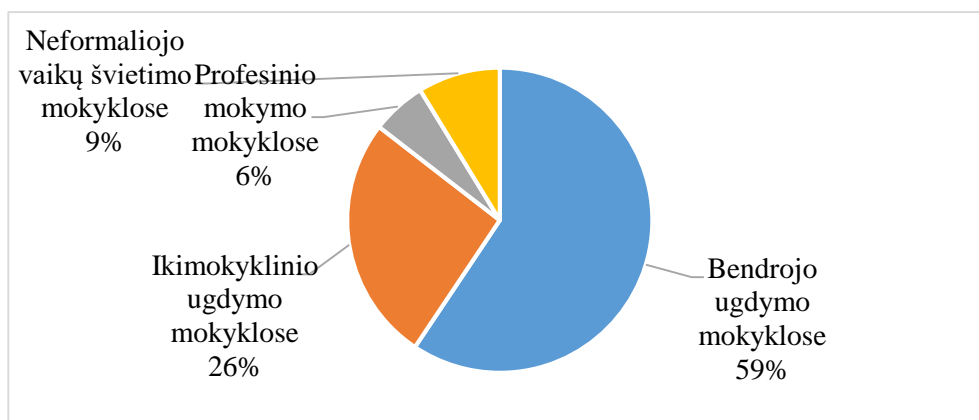
Telšių rajono savivaldybė

Telšių r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Telšių švietimo centras (toliau – Centras)¹.

2020–2021 m. m. Telšių r. savivaldybėje dirbo 778 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 462 (59 proc.) – bendrojo ugdymo, 203 (26 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 45 (6 proc.) – profesinio mokymo mokyklose, 68 (9 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Palyginti su 2020–2021 m. m., matyti, kad savivaldybėje įvyko nedidelė pedagoginių darbuotojų kaita: 2 proc. jų sumažėjo bendrojo ugdymo mokyklose ir 1 proc. – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Centras vykdė 12 ilgalaikių (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programų, atliepančių valstybės švietimo prioritetus, švietimo kaitos situaciją ir šiuolaikinį mokymo(si) kontekstą. Jose dalyvavo 367 pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelę). Praėjusiais metais vyravusį prioritetą *Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas* 2022 m. pakeitė prioritetas *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*, skiriant daugiau dėmesio kryptis *Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas*.

1 lentelė. Daugiausia programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

Vykdytų programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	5	100
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	1	24
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	3	64
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	1	12
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	3	148
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	2	96

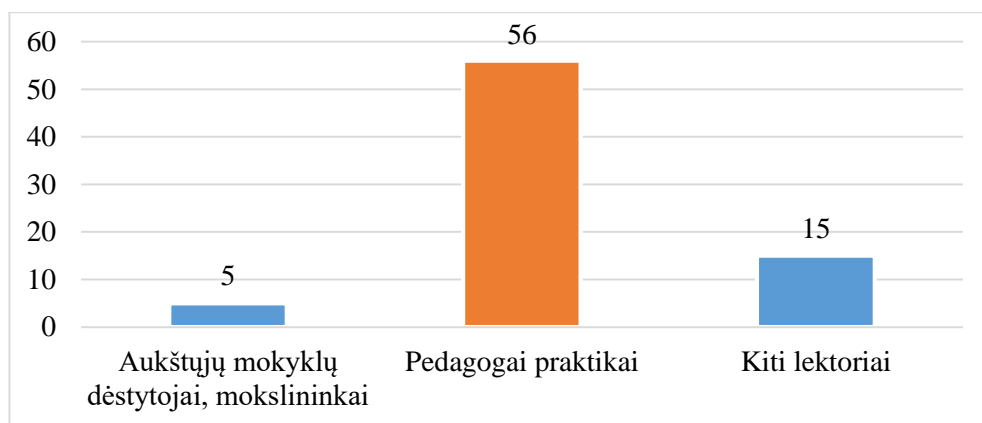
¹ Prieiga internete <https://sctelsiai.lt>.

Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	1	52
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	4	119
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	2	84
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	1	35
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	1	43
Iš viso:	12	367

Dalyvaudami įgyvendinant programas ir plėtodami savo profesines kompetencijas, pedagogai turėjo galimybę dirbti su pedagogais praktikais, mokslininkais ir kitais lektoriais (psichologais, sveikatos specialistais ir kt.) (žr. 2 pav.).

2 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

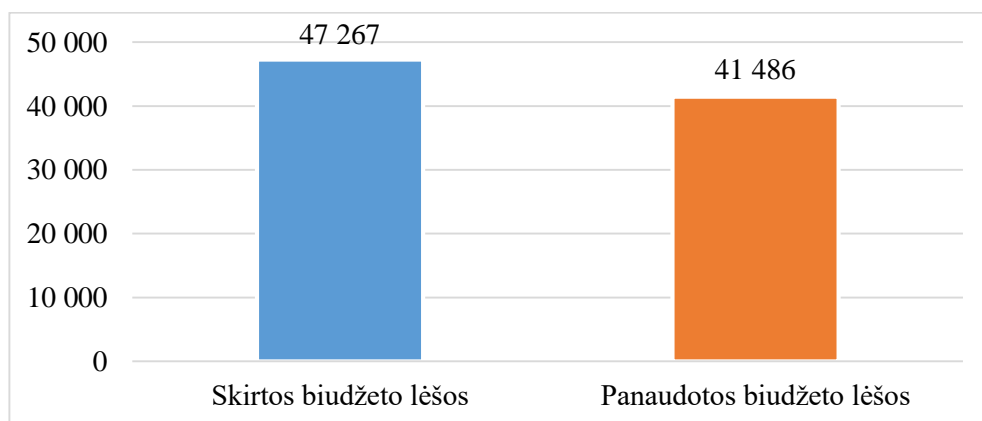
Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., tik 2022 m. jų panaudota daugiau, nei 2021 m. skirtų lėšų (70 proc.).

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 88 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

(interneto svetainės puslapių apžvalgos duomenimis)

Centras turi PKT programų katalogą, kuris naujomis programomis papildomas kiekvieną pusmetį. Katalogas skelbiamas Centro svetainėje ir siunčiamas ugdymo įstaigoms. Informacija apie PKT programas, jų turinį ir įgyvendinimą (vietą, laiką ir mokymosi būdą) ugdymo įstaigoms siunčiama el. paštu. Apie atskirus programų renginius skelbiama ir Centro *Facebook* puslapyje. Į programų renginius dalyviai registruojasi sistemoje *Semiplius*, kur informuojama ir apie programos turinį ir vykdymą.

Interneto svetainėje *atsispindi* ir kitos Centro kasdienės veiklos, kuriojamos sritys, susijusios su rajono pedagoginių darbuotojų profesiniu tobulėjimu. 2023 m. vasario–birželio mėn. stebėtos centro interneto svetainės duomenimis:

- Svetainėje skelbiamos 2023–2025 metų prioritetingos pedagogų kvalifikacijos sritys, patvirtintos ŠMSM ministro, kiekvieno mėnesio renginių / veiklos planai, vykdomos ilgalaikės programos (jų moduliai, modulio val. skaičius). Prie renginių nurodoma jų data, laikas, vieta, lektoriai. Renginių pasiūla įvairi, tarp jų įtrauktos ir veiklos pasirengti atnaujintam ugdymo turiniui įgyvendinti.
 - Atskirai skelbiamas ilgalaikių vykdomų ir siūlomų kvalifikacijos tobulinimo programų katalogas.
 - Atskiras puslapis skiriamas ugdymo turinio atnaujinimo (UTA) klausimams: jame skelbiama naujausia informacija iš NSA svetainės ir *YouTube* kanalo, susiję leidiniai ir vykdytų renginių medžiaga.
 - Teikiama *konsultavimo* paslauga: konsultuojama PKT programų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo renginių organizavimo klausimais, vyksta karjeros specialistų, socialinių partnerių konsultavimas ir kt., logopedo konsultacijos.
 - Paskelbti *Gerosios patirties* organizavimo nuostatai, pildomos gerosios patirties kortelės. Mėnesio planuose nurodomi gerosios patirties renginiai (vyksta edukacinės išvykos, metodinės dienos, konferencijos, skirtos pasidalyti sėkmingais, inovatyviais mokymo(si) metodais, patirtims aptarti, mokytojų profesinei kompetencijai tobulinti, stiprinti mokytojų pasirengimą įgyvendinti atnaujintą ugdymo turinį).
- Apibendrinant galima teigti, kad savivaldybėje palankiai žiūrima į mokytojų mokymo(si) / tobulinimo(si) procesą, kuriama kvalifikacijos tobulinimo sistema (kvalifikacijos tobulinimo planavimas, prioritetai, informuotumas, programų pasiūla ir pan.).

PKT poveikis ugdymo kokybei

Savivaldybės lygmeniu tiriama ir analizuojama informacija, kaip pedagogai mokymuose įgytą patirtį ir žinias panaudoja savo praktinėje veikloje. Pasibaigus ilgalaikės programos mokymams, atliekamas anketavimas sistemoje *Semiplius* (jei laikotarpis ilgas – atliekamas tarpinis anketavimas); rengiamos refleksijos, neformalūs pokalbiai (su pedagogais, lektoriais); vykdomi mini tyrimai atskiromis temomis ar klausimais, kai su dalyviais aiškinamasi dėl programų naudingumo, tikslingumo, pritaikomumo, medžiagos pateikimo. Grįžtamasis ryšys apie seminarus renkamas ir iš seminarų lektorių (žodinis).

Dėl tikslingo ir planingo savivaldybės pedagogų kvalifikacijos tobulinimo mokyklose pradėti taikyti nauji ugdymo metodai ir priemonės, pamokos tapo inovatyvesnės, aktyviau dalijamasi gerąja darbo patirtimi. Mokytojas nuo lektoriaus išaugo iki mentoriaus. Pastebėta teigiama tobulintos vadovavimo ugdymui ir mokymuisi kompetencijos įtaka mokinių pasiekimų pokyčiams.

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistema – tai bendra pedagogų ir mokyklos veikla, padedanti keisti ne tik pedagogų žinias, bet ir mokyklos, kurioje jie dirba, galimybes. Todėl pastebėtas

PKT poveikis ne tik mokinių brandai, pažangai ir pasiekimams, bet ir mokyklų *kaip organizacijų* pažangai: skatinamas komandinis darbas, kryptingas profesinis tobulėjimas, mokytojai aktyviau įsitraukia į mokyklos valdymą, atrandama pozityvi pokyčių patirtis, mokytojų bendruomenėje kuriama pagalbos, dalykinio ir moralinio palaikymo atmosfera.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, siūloma:

- *skirti* daugiau dėmesio PKT stebėsenai, deramai įvertinant įgyvendintų ilgalaikių PKT programų grįžtamąjį ryšį ir veiksmingumą, orientuotą į pedagogų kompetencijų stiprinimo ir ugdymo kokybės gerinimo dermę;
- *papildyti* interneto svetainės UTA puslapį aktualiais praktinės veiklos pavyzdžiais;
- siekiant programų įgyvendinimo kokybės, *kviestis* kūrybingus ir kompetentingus lektorius, kurie suteiktų kokybiškas mokymų paslaugas, pagrįstas aktyvia praktine veikla.